

Latvijā ziemojosie sīkspāņi

Ūdegu naktssikspārnis

Sikspārni ir vienīgie zīdītādzīvnieki, kas ir apguvuši spēju lidoit. Tie nav ne putni, ne arī peles, lai gan vairākās valodās tos sauc par lidojošām pelem. Pasaulē ir vairāk nekā 1000 sikspārnu sugu, taču vairums no tām dzīvo tropos. Tur klimats ir siltāks un barība pieejama visu gadu.

Latvijā sastopamas 16 sikspārnu sugas, tās visas pārtiek no kukaiņiem. Mūsu klimatā kukaiņi sikspārniem pieejami tikai vasaras periodā, tādēj sikspārni ir bijuši spiesti pielāgoties - tie ziemas laikā guļ.

Vairāku sugu sikspārni gulēšanai izvēlas virszemes mītnes, piemēram, koku dobumus. Bargās ziemās tās var izsalt, tāpēc sikspārni veic tālus pārlidojumus jeb migrācijas uz siltākiem apvidiem, kur ziemas nav tik bargas. Tomēr 8 sugu sikspārni atrod ziemotānai piemērotas mītnes arī Latvijā.

Dīķu naktssikspārni

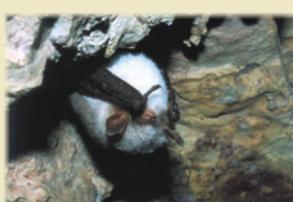
Dīķu un Branta/bārdainais naktssikspārnis

Ejot ziemas guļā, sikspārnim ievērojami pazeminās ķermēja temperatūra un palēninās dzīvības procesi. Tas nepieciešams, lai efektīvāk ietaupītu uzkrātās tauku rezerves. Ķermēja temperatūra pazeminās gandrīz līdz mītnes temperatūrai, tas ir 0°...+8°C. Pie augstākas temperatūras sikspārnis ziemas guļas stāvoklīs esligtnespēj.

Svarīgi, lai mītnē būtu pēc iespējas mitrāka, jo sikspārnis mliegā nedzer, tāpēc tam ir jāsamazina sava ķermēja izkalšanas iespēja.

Guloša sikspārņa iztraucēšana ir tam bīstama. Katra pamodošanas dzīvniekam prasa ķermenē „uzsildīšanu” līdz aktivitātes temperatūrai (+37°C), kas būtiski patēri īzdīvošanai nepieciešamās tauku rezerves, kādēj sikspārnis var neizdzīvot līdz pavasarim. **Tāpēc ziemas laikā nedrīkst apmeklēt sikspārnu pārziemošanas vietas.**

Naterera naktssikspārnis

Eiropas platausis
(Platausainais sikspārnis)

Alas skats ziemā

Ziemeļu sikspārni

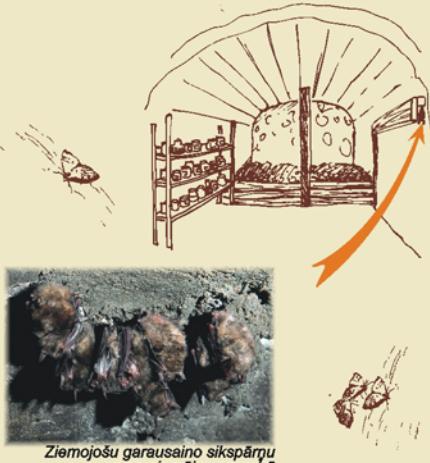
Tunelvēda tilts

Kā mēs varam sikspārniem palīdzēt?

Visas Latvijā sastopamās sikspārnu sugas ir aizsargātas ar likumu. Sikspārnu nedrīkst nogalināt un traucēt, kā arī bojāt to apdzīvotās mītnes. Diemžēl, pieaugošais alu tūrisms, kā arī ledussakapju „uzvaras gājiens” pār pagrabiem, apdraud šo absolūti nekaitīgo radījumu labklājību.

Mēs varam sikspārniem palīdzēt, ierīkojot tiem mākslīgas ziemotānai vietas vai uzbalojot jau esošās, piemēram, nodrošinot iekūšanu un izveidojot papildus slēptuvēs savos pagrabos. Varbūt šeit vēlat atgādināt, ka ir cilvēki, kas mājā apmetušos sikspārni uzskata par mājas svētību?

Ziemotānā garausaino sikspārnu grupa piemājas pagrabā

Gaujas nacionālajā parkā:

- konstatētas visas 8 ziemotās sugas;
- ziemotās sikspārnis ir visparastākā ziemotāsuga, tāpēc smilšakmens alās;
- ir lielākā zināmā dīķu naktssikspārņa ziemotānā vieta Latvijā, kur ik gadus pārziemo 50-150 šīs sugas sikspārni;
- atrodas lielākā daļa no Latvijas sikspārnu apdzīvotajām alām.

Bats in Latvia

There are 16 registered bat species in Latvia. Half of them (8 species) can be found also in winter, when bats hibernate.

In Latvia bats hibernate mainly in sandstone or dolomite caves, abandoned military fortifications, various cellars and basements. In general bat hibernation site must be quite cool (0°...+8°C) and preferably with a very high air moisture. Sites with minimum (human) disturbance and with lots of hiding places are preferred. Different bat species like different types of hibernation sites.

It is not allowed to disturb bats in their hibernation sites. Every awakening promote lost of their fat reserves that have been stored for a successful hibernation. Several unplanned disturbances during winter can cause death of the animals.

We can help hibernating bats by making new artificial hibernation sites or improving the existing ones. It is easy to make one's vegetable cellar more suitable for bats just providing some extra hiding places.

All bat species of Latvia are protected by law.

Ūdegu un bārdainais naktssikspārni

Ziemeļu sikspārni

In Gauja National Park:

- all (8) hibernating bat species have been registered;
- Northern bat is the most common hibernating species, especially in sandstone caves;
- there is the largest known hibernation site for Pond bat in Latvia where 50-150 bats of this species hibernate every year;
- there is the largest part of caves in Latvia inhabited by bats.

Informācija

Latvijā ziemotās sikspārnu sugas / Bat species that hibernate in Latvia:

Ziemeļu sikspārnis	Northern bat	<i>Eptesicus nilssonii</i>
Brūnais garausainis (Garausainais sikspārnis)	Brown long-eared bat	<i>Plecotus auritus</i>
Eiropas platausis (Platausainais sikspārnis)	Barbastelle bat	<i>Barbastella barbastellus</i>
Ūdegu naktssikspārnis	Daubenton's bat	<i>Myotis daubentonii</i>
Dīķu naktssikspārnis	Pond bat	<i>Myotis dasycneme</i>
Naterera naktssikspārnis	Natterer's bat	<i>Myotis nattereri</i>
Branta naktssikspārnis	Brandt's bat	<i>Myotis brandtii</i>
Bārdainais naktssikspārnis	Whiskered bat	<i>Myotis mystacinus</i>

Lūdzu ziņojiet par ziemotām sikspārniem, kas novēroti laika posmā no 1.12. līdz 29.02.:

Viesturam Vintulim

Tel.: 6535782, 7730078 (darba laikā)
e-pasts: viesturs.vintulis@kemeru.gov.lv

Gunāram Pētersonam

Tel: 9439097, 30 27666 (darba laikā)
e-pasts: gunars@llu.lv

Gaujas NP administrācijai

Tel: 7800389 (darba laikā)
e-pasts: gnp@gnp.gov.lv

©Gaujas NP administrācija, 2004

Ideja: Meldra Langenfelde

Teksts: Viesturs Vintulis

Fotogrāfijas: Viesturs Vintulis, Uģis Bergmanis

Dizains: Daiga Segliņa

Plakātbuklets izdots ar Latvijas Vides aizsardzības fonda atbalstu.

This poster-booklet has been published with financial support of Latvian Environmental Protection Foundation.

